

Видатні педагоги-новатори

Розглянемо ідеї таких педагогів-новаторів :

- 1) Амонашвілі Шалва Олександрович
- 2) Волков Ігор Павлович
- 3) Гузик Микола Петрович
- 4) Ільїн Євген Миколайович
- 5) Лисенкова Софія Миколаївна
- 6) Щетинін Михайло Петрович
- 7) Захаренко Олександр Антонович
- 8) Шаталов Віктор Федорович

Амонашвілі Шалва Олександрович

народився 8 березня 1931 року в
Тбілісі.

Закінчив Тбіліський державний
університет, факультет
сходознавства.

У 1972 році захистив докторську
дисертацію з психології на
Вченій Раді Інституту загальної та
педагогічної психології АПН
СРСР.

Педагогічні ідеї

Розробник оригінальної
концепції гуманної
педагогіки.

Гуманна педагогіка орієнтована на
особистість дитини, абсолютне заперечення
авторитарної, імперативної (наказової,
наказовий) педагогіки.

Закони вчителя:

- любити дитину,
- розуміти дитину,
- наповнюватися
ОПТИМІЗМОМ ДО ДИТИНИ.

Принципи:

- олюднення середовища навколо дитини,
- повага особистості дитини,
- терпіння в процесі становлення дитини.

Заповіді:

- вірити в безмежність дитини,
- у свої педагогічні здібності,
- в силу гуманного підходу до дитини.

Опори в дитині:

- прагнення до розвитку,
- до дорослішання,
- до свободи.

Особистісні якості вчителя:

- доброта,
- відвертість,
- щирість,
- відданість

Ш. О. Амонашвілі висуває таку установку у вихованні: прийняття будь-якого учня таким, яким він є: «ми повинні бути людьми доброї душі і любити дітей такими, якими вони є». «Розуміти дітей - означає стати на їх позиції»

Все навчання стимулює активність і самодіяльність дітей.

Навчання з включенням типових помилок, що привчає дітей постійно думати самостійно, слухати, перевіряти, критично сприймати всю інформацію, що надходить.

Формування у дітей здібностей до оцінки та самооцінки при навчанні без оцінок. Вся виховна система побудована не за принципом підготовки дитини до життя, а на основі розуміння дитинства як найважливішого життєвого етапу, зі своїми складними проблемами і переживаннями, які повинні розумітися і прийматися педагогом.

Найвідоміші праці Амонашвілі Ш. :

- Обучение. Оценка. Отметка (1980)
- Созидая человека (1982)
- Здравствуйте, дети!: Пособие для учителя (1983)
- Как живете, дети? (1986)
- Единство цели (1987)
- Воспитательная и образовательная функция оценки учения школьников (1984)

(нар. 1927)

Волков Ігор Павлович

Педагог-новатор,
заслужений вчитель школи
РРФСР (1982). Один з
ініціаторів педагогіки
співробітництва. Розробив і
перевірів на практиці
систему виявлення та
розвитку творчих здібностей
дітей.

Методика і організація в них суттєво відрізняється від традиційних форм позакласної роботи. І.П. Волков їх визначає так.

1. У будь-яку творчу кімнату може з'явитися учень будь-якого класу в будь-який час навчального року (незалежно від успішності або розвитку) і встановити свій ритм роботи (систематично або "через раз").
2. У творчій кімнаті будь-якого типу учень незалежно від віку отримує початкову професійну підготовку.
3. Організація і методика роботи творчої кімнати унікальні для кожного випадку і залежать від мети, поставленої учителем

За рік учень знайомиться практично з кількома видами праці і може визначити свої переваги. Відповідний запис робиться в "творчій книжці".

І.П. Волков виділяє три можливі варіанти схем навчання: прямий (найкоротший шлях), по дузі і по безформною кривої. Це залежить від обсягу досліджуваного матеріалу. Він визначив п'ять систем навчання: 1) лінійно-послідовна; 2) розірвана; 3) паралельна; 4) блочно-паралельна; 5) заснована на асоціативних зв'язках. Автор розкриває особливості названих систем навчання, оцінюючи їх достоїнства і недоліки.

В цілому система І.П. Волкова сприяє формуванню у школярів інтересу до творчості, потреби в ньому.

Найвідоміші праці Волкова І.П.:

- Учимо творчості (1986)
- Цель одна - доріг багато: Проектирование процесів навчання (1990)

(Нар. 1941
р.)

Гузик Микола Петрович

Директор авторської школи М.П.
ГУЗИКА м. Южного Одеської області
Народний вчитель України.

Народився 3 листопада в с. Гурське
Миколаївського району Львівської
області.

З 1987 р. засновник та керівник
Авторської школи М.П. Гузика м. Южне
Одеської області.

Авторська школа М.П. Гузика стала експериментальною школою всеукраїнського рівня з проблем організації диференційованого особистісно орієнтованого навчання, розвитку та виховання школярів.

До авторських шкіл російський дослідник М.М. Поташник відносить так звані інноваційні школи, розглядаючи їх як «освітні заклади, створені на основі системних нововведень (у меті, змісті освіти, технологіях, організації навчально-виховного процесу і, природно, на основі нової системи управління)», наголошуючи на їх основній ознаці – новизні.

Педагогічна система М.П. Гузика принципово відрізняється від традиційної за чотири фундаментальними показниками:

- заснована на духовно-християнському світогляді; - зміст навчання поєднує академічні знання з вміннями застосовувати на практиці ключові природні здібності ведучого таланту дитини;
- навчальні програми, стилі виховання, темп їх реалізації учнем носять персоніфікований характер;
- кінцевим продуктом процесу навчання дитини на уроці є інтелектуальний товар або корисна послуга.

Найвідоміші праці Гузика М.:

- Комбінована система організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі (2004)
- Лекційно-семінарська система навчання 1977
- Органическая химия : (за комбинир. системой) (1982)
- Дидактический материал по химии для 10 класса: (по лекц.-семинар.системе (1984)

Ільїн Євген Миколайович

Ільїн Євген Миколайович (р. 8 листопада 1929) - вчитель літератури 307-й, потім 516-й середньої школи Ленінграда (С.-Петербурга). У 1960-70-х роках розробив оригінальну концепцію викладання літератури на основі педагогічного спілкування.

Система Ільїна стала однією зі складових педагогіки співробітництва.

Книга для учня повинна стати витвором мистецтва, а не теорією і історією літератури. Педагог стверджує, що найкраще будувати урок з двох половинок: життя і книга. Така структура дає простір різним творчим манерам.

Метод Ільїна полягає у аналізі текстів за схемою: деталь - питання - завдання - монолог - спілкування. Новаторська педагогіка Є. Ільїна орієнтована на особистісний підхід до навчального процесу. Для педагога важливим є побудувати незвичний урок, що дасть можливість активно спілкуватись учителю і учню. Діти не мають уявлення про систему загальнолюдських цінностей, ідеалах, які були основоположними для багатьох поколінь. Не розрізняючи добра і зла, дитина часто приймає за зразок яке-небудь модне явище. Тому Ільїн стверджує, що урок має можливість впливати на становлення дуже багатьох якостей особи учнів. Виховний аспект повинен передбачати використання змісту навчального матеріалу, методів навчання, форм організації пізнавальної діяльності в їх взаємодії для здійснення формування і розвитку етичних, трудових, естетичних, патріотичних, екологічних і інших якостей особи школяра. Він повинен бути направлений на виховання правильного відношення до загальнолюдських цінностей, високого почуття громадянського обов'язку.

Найвідоміші праці Ільїна Є.:

- Урок продовжається (1973)
- Искусство общения (1982)
- Шаги навстречу (1986)
- Рождение урока (1986)
- Путь к ученику (1988)
- Герой нашего урока (1991)
- «Минувших дней итоги...» (1991)
- Из блокнота словесника (1993)
- Давайте соберемся (1994)
- Как увлечь книгой (1995)
- Воспитаем читателя (1995)

Лисенкова Софія Миколаївна

(24 лютого 1924 Москва - 6 грудня 2012, Москва) - педагог-новатор, заслужений вчитель школи РРФСР (1981 р), народний учитель СРСР (1990 р), у 1999 р їй була присвоєна вища галузева нагорода Міністерства загальної та професійної освіти Російської Федерації - медаль К. Д. Ушинського.

Має послідовників і авторитет в педагогічному середовищі.

Неодноразово піддавалася критиці з боку методистів та вчителів, які працюють у традиційній методиці.

Входила в плеяду зачинателів педагогіки співробітництва.

(1924 Москва - 2012,
Москва)

За Лисенковою , педагогічна техніка вчителя складається з кількох компонентів, які розглянуто й обґрунтовано педагогом-новатором.

- організація спостереження.

- стимулювання творчої уяви у дітей.

- розвиток у дитини потреби у творчості

- підтримка позитивних емоцій щодо навчання.

- виховання вольових рис характеру дитини, таких як самостійність, сміливість, наполегливість, цілеспрямованість, рішучість, здатність піти на ризик.

Одним з ефективних засобів виховання вольових рис характеру С.М. Лисенкова вважає різноманітні ігри: дидактичні, рольові, сюжетно-рольові тощо і - пропонує використовувати їх у навчально-виховному процесі в початковій школі.

С.М. Лисенкова виходить із положення, що будь-який вид діяльності, який пропонується дитині, повинен містити елементи творчості. Для того, щоб здатність до творчого мислення не залишалася тільки в пасивному стані, щоб отримати певні результати, потрібен постійний стимул, двигун, який буде активізувати творчість. На її думку, таким двигуном можуть стати різні заходи позакласної виховної роботи, зокрема гуртки, конкурси, олімпіади, змагання тощо.

Найвідоміші праці Лисенкової С.:

- Когда легко учиться: из опыта работы учителя начальных классов московской школы 587
- Методом опережающего обучения : книга для учителя : из опыта работы
- Я читаю. Я считаю. Я пишу: Как учить маленьких 2001

Михайло Петрович Щетинін

Михайло Петрович Щетинін (1944, село Новий Бірюзьяк Дагестанської АРСР) – радянський і російський педагог, член Російської академії освіти, засновник і директор експериментальної загальноосвітньої школи інтернатного типу. У 1973 році заочно закінчив Саратовський педагогічний інститут за спеціальністю «музика і спів» (клас баяна).

Школа інтернатного типу, являє собою окремий комплекс житлових і навчальних корпусів. Учні проживають на території школи, час від часу по можливості виїжджаючи додому. Будівництво, обслуговування, ремонт та експлуатація приміщень і всієї території здійснюється самими учнями. Заняття в школі проводяться цілий рік. Певний контингент членів школи проживає там постійно, у спеціально збудованих корпусах.

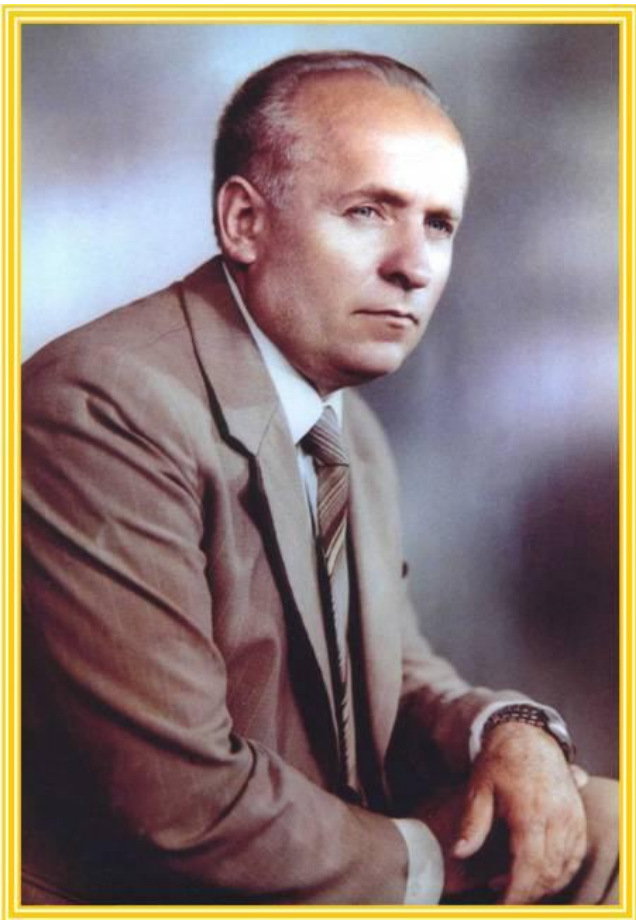
Навчання в школі ґрунтується на принципі відмови від стандартних систем освіти. Практикується метод т. Н. «Занурень», в якому вивчення різних предметів розділене по днях. «Занурення» відбуваються періодично, приблизно раз на кілька місяців. Період їх проведення коливається від декількох днів до декількох тижнів. При цьому розклад занять, як і режим дня, може мінятися практично щодня, оскільки більшу частку в життя учнів займає фізична праця. Крім класичних наук, в програму навчання включені етнічні танці, різні системи рукопашного бою, а також різні вчення езотеричного толку.

Виділяються наступні особливості методики викладання:

- Різновікові групи учнів.
- Відсутність системи класів.
- Відсутність чітко встановленої системи проведення уроків.
- Відсутність окремих навчальних кабінетів. Уроки проводяться в будь-якому зручному приміщенні на території школи або поза ними.
- Відсутність дипломованих педагогів. Учні самостійно вивчають науковий матеріал.
- Відсутність баллової системи оцінок.

Найвідоміша праця:

Объять необъятное: записки педагога (1986)

(1937-2002)

Захаренко Олександр Антонович

(2 лютого 1937, місто Кам'янка Кам'янського району Черкаської області – 30 квітня 2002) – український педагог, громадський діяч. Заслужений учитель УРСР (1974).

Народний учитель СРСР (1983). Академік Академії педагогічних наук України, директор відомої в Україні авторської школи у селі Сахнівка на Черкащині.

Закінчив фізико-математичний факультет Черкаського державного педагогічного інституту (1959)

Створив нову систему громадянського, сімейного та трудового виховання, на практиці реалізував ідею школи-родини, школи, життя якої тісно перепліталось з життям села, його історією. Пошукова робота учнів спрямовувалася на дослідження родоводу і результатом цієї роботи стала «Енциклопедія шкільного роду» (в 4-х томах), видана у 2000 році.

Разом з дітьми та їх батьками Олександр Антонович перетворив звичайну сільську школу у школу-комплекс, яка забезпечувала розвиток учня не гірше, а за багатьма показниками і значно краще, в порівнянні з міськими школами.

Визнанням оригінальності і новизни педагогічних ідей О. А. Захаренка стало те, що після його смерті Сахнівській школі було надано ін офіційний статус «Авторська школа О. А. Захаренка» (2002).

Найвідоміші праці Захаренка О.А.:

- Захаренко О. А, Мазурик С. М. Становлення громадянина (1976)
- Захаренко О. А, Мазурик С. М. Школа над Россю (1979)
- Захаренко О. А. З щоденника директора школи (Сахнівська середня школа Черкаської області) // Рад. шк. 1987. № 5.

Шаталов Віктор Федорович

вчитель-новатор, народний учитель СРСР (1990 р.), заслужений учитель України (1987 р.), лауреат премії імені К.Д. Ушинського, імені Н.К. Крупської, «Соросівський учитель». Народився 1 травня 1927 року в учительській сім'ї у м. Сталіно (нині Донецьк). Автор понад 50 друкованих праць з проблем інноваційних педагогічних технологій. Активний просвітитель учительства і шкільної молоді. Має державні нагороди.

Віктор Федорович Шаталов представив на всю країну свою авторську дидактичну систему, завдяки якій вчителям можна навчитися вчити всіх дітей предметам математика, фізика, хімія, астрономія, і іншим, успішно і швидко, і незалежно від підготовки дітей і матеріального рівня їх батьків.

Його найважливіші педагогічні відкриття:

- авторські навчальні посібники, що представляють програмний матеріал головним чином у вербально-графічних формах, що спрощують процес викладу, сприйняття і запам'ятовування,
- принцип відкритих перспектив, орієнтований на розвиток творчого мислення школярів,
- принцип систематичної зворотного зв'язку, на базі різноманітних нестандартних форм об'єктивного обліку та контролю знань кожного учня на кожному уроці, що дозволяє відмовитися від учнівських щоденників і класних журналів.

- замість традиційних домашніх завдань учні отримують великі «пропозиції», обсяг і складність яких варіюються на етапах навчання з урахуванням індивідуальних особливостей, а до закінчення курсу наближаються до конкурсних і олімпіадних.
- практикуються оригінальні форми взаємоперевірки учнів, у тому числі в інтересах збільшення часу для вирішення завдань високої складності і розвитку продуктивного мислення.
- традиційні іспити замінені роботами по «листах групового контролю» і так званими релейними, виявляють результат самостійної діяльності над усіма видами завдань.
- усуненню дидактичних протиріч сприяє принцип безконфліктності навчальної ситуації, тобто створення за участю батьків школярів для занять відповідних умов.

Найвідоміші праці Шаталова В. Ф.:

- Путь поиска (1996)
- Эксперимент продолжается (1998)
- Педагогическая проза. Из опыта работы школ Донецка 1980

Дякую за увагу!